

Kultur

Kulturchef Lisa Irenius, Bitr kulturchef och nyhetschef Anders Q Björkman, Idé- & samtidsredaktör Elsa Westerstad, Redaktör kulturdebatt Essy Klingberg kulturdebatt@svd.se, Utvecklingsredaktör Madelaine Levy, Kritikredaktör Anna Ångström scen@svd.se, Litteraturredaktör Josefin de Gregorio litteratur@svd.se, Film- och tv-redaktör Elias Björkman film@svd.se, Musikredaktör Knut Brunberg musik@svd.se, Konstredaktör Clemens Poellinger konst@svd.se

Foto: Stina Stjernkvist och TT

Läs mer

"Jag efterlyser politiker som vågar ta de obekväma, ja kanske till och med impopulära besluten i det här läget", säger Louise Ödlund, professor i energisystem, i en SvD-intervju.

Näringsliv sid 8

Kulturdebatt | Ekomodernism

Trots klimatkris – politiskt "löfte" om sänkt standard vinner inga val

Klimatkrisen kräver att vi ändrar våra beteenden. Men Sverige blundar helst för forskningens budskap och vill hellre tro på ekomodernism: fortsatt ekonomisk utveckling via nya, smarta miljölösningar.

Frustrationen växer över att klimatkrisen är nästan helt frånvarande i valrörelsen. Klimatet är vår tids ödesfråga, därom råder stor enighet. Ändå hamnar den långt ner på dagordningen när partierna gör upp om regeringsmakten, och det politiska ledarskapet förblir oroväckande svagt, som 1944 forskare nyligen hävdade i en uppmärksam debattartikel i Aftonbladet (25/8).

Vad många klimatdebattörer efterfrågar är politiker som vågar säga det uppenbara, och ta de obekväma besluten som följer därav: att vi inte kan fortsätta att leva som förut, att vi måste vara beredda på att förändra våra liv och rentav sänka vår levnadsstandard. Som de nära tvåtusen forskarna skriver: "Forskningen visar tydligt att en stor del av omställningen måste ske genom att vi ändrar våra beteenden: konsumera mindre, flyger mindre, äter mindre kött."

Men denna typ av kritik är sam-

Idé- & kulturdebatt i SvD Kultur

Det här är en idé- & kulturdebattsartikel publicerad av SvD:s kulturredaktion. Åsikterna som uttrycks är skribentens egna. Om du har synpunkter eller vill delta i debatten kan du mejla kulturdebatt@svd.se

tidigt naiv, sett i ett realpolitiskt perspektiv. Det vore, så klart, politiskt självmord att gå till val på "löftet" att väljarna måste sänka sin levnadsstandard och göra avkall på saker de tycker om att göra.

Denna motsättning mellan vad vi vet måste göras och vad som är politiskt gångbart har fått samtliga riksdagspartier att anamma öppet populistiska grepp: sänkt bensinskatt, subventionerad el,

fler motorvägar och löften om fortsatt ökad konsumtion. Strategin är väl genomtänkt och grundar sig på det rimliga, om än cyniska, antagandet att en merpart av väljarna, när det kommer till kritan, inte kommer att vara beredda att offra någon väsentlig del av sitt välstånd för klimatet.

Vi har här att göra inte främst med regelrätta klimatförnekare, utan med vanligt, hyggligt folk som accepterar att vi befinner oss i en klimatkris – men som inte ser det som rimligt att försöka rädda världen genom att sänka värmen i stugan, avstå från utflykten med bensinbilen eller bli vegetarian.

Kravet på avkall och försämringar i den materiella tillvaron blir särskilt motbjudande för låginkomsttagare. För dem är det en förolämpning att pekas ut som klimatbovar när de dag ut och dag in, för en mager lön, kämpar för att bidra till ett fungerande samhälle. Kravet på att medborgarna ska göra avkall på det ena och det

andra – och att politiken ska utformas därefter – uppfattas helt enkelt inte som legitimt.

Det är därför som svensk klimatpolitik – från höger till vänster – nästan helt och hållet vilar på en "ekomodernistisk" ansats, där fortsatt ekonomisk utveckling och modernisering av samhället går

eftersom stöd till denna typ av projekt kan kombineras med löften om ökad sysselsättning och nya exportmarknader, samtidigt som väljarna inte behöver offra någonting.

Klimatkrisen är helt enkelt inte någon kris i egentlig mening. Den är en hävstång som kommer att ta oss till en ännu bättre värld, där hjulen snurrar ännu snabbare och där vi kan konsumera ännu mer. Den akademiska och intellektuella eliten raljerar gärna över det, som man menar, bisarra och orimliga i denna vision. Men i breda folklager är uppslutningen kring det ekomodernistiska synsättet mycket stor – och riksdagspartierna är väl medvetna om det.

Ekomodernismen, tycks många mena, passar Sverige, ingenjörlandet framför andra, där vi älskar såväl teknik som natur.

Då hjälper det inte att forskningen säger något annat: att klimatet kräver uppoffringar.

”
Vad många klimatdebattörer efterfrågar är politiker som vågar säga det uppenbara, och ta de obekväma besluten som följer därav.

hand i hand med smarta miljölösningar. Teknikutvecklingen är central i detta förhållningssätt, från Luleås "gröna stål" till Volvos elbil och drömmen om småskalig kärnkraft i södra Sverige.

Politikerna gillar sådant,

Per Högselius
Professor i teknikhistoria.